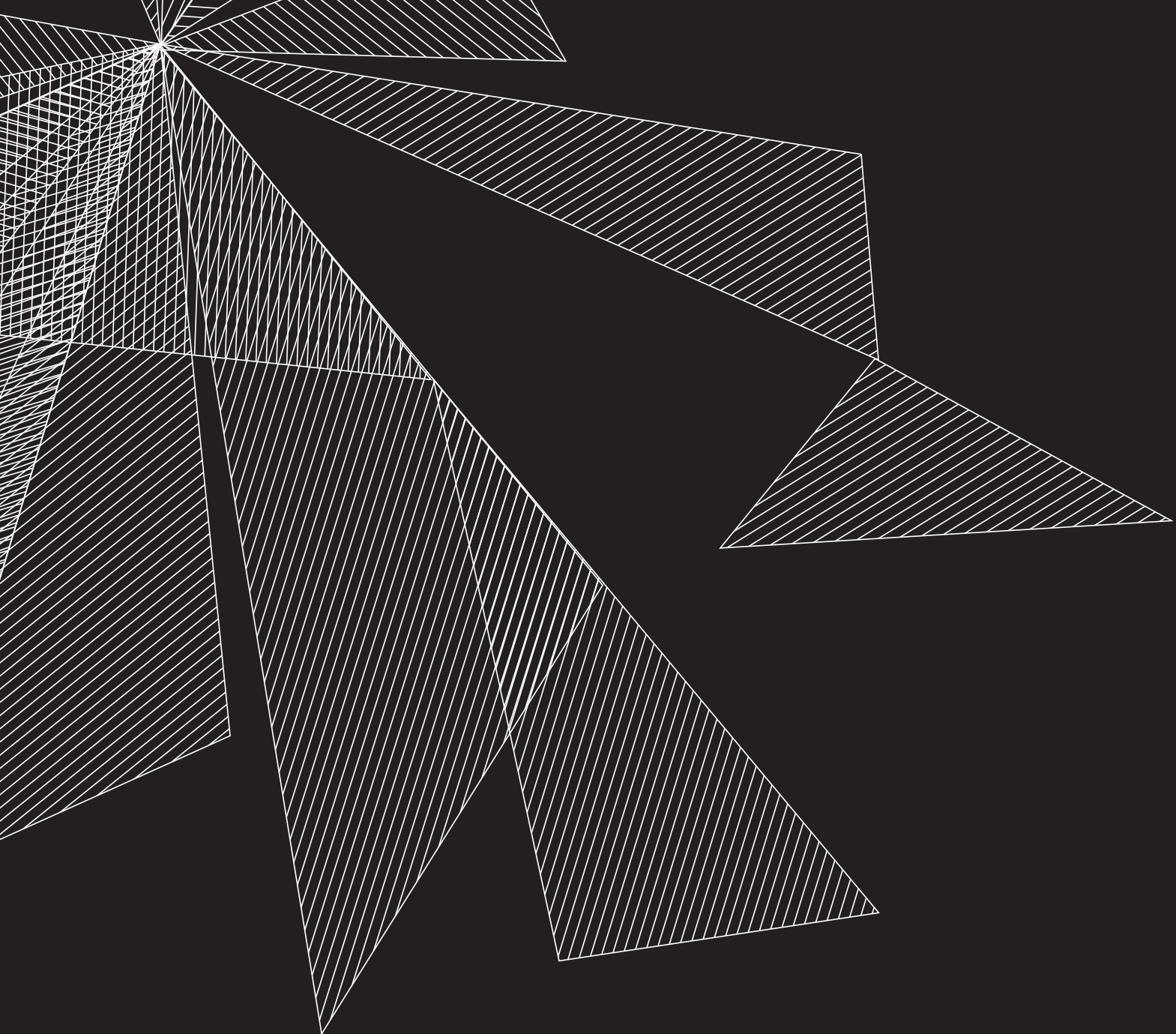

Nasjonalt ID-senter

Postboks 8091 Dep., 0032 Oslo

Telefon: 22 69 90 22

Org.nr: 996 879 828

postmottak@nidsenter.no

www.nidsenter.no

facebook.com/nidsenter

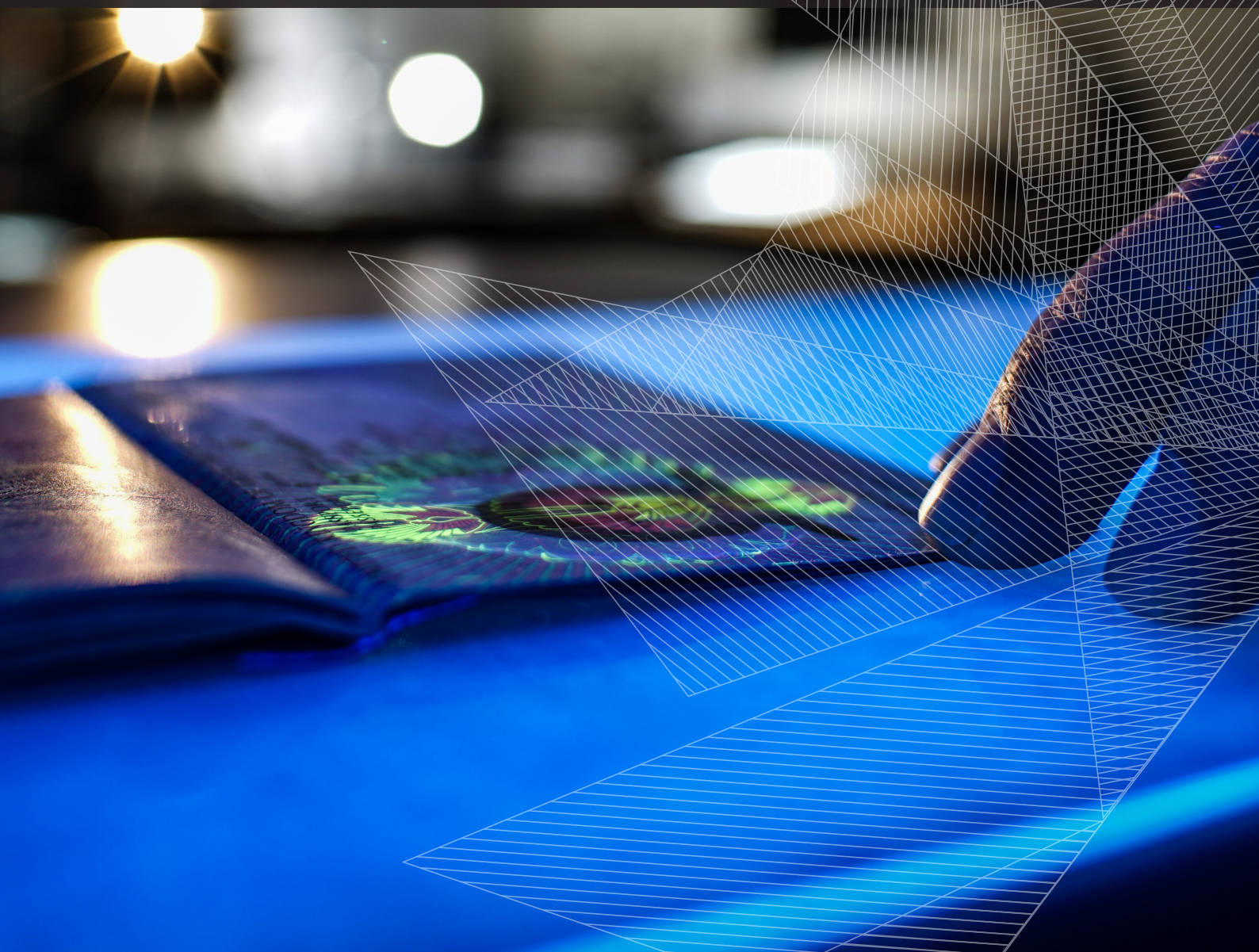
twitter.com/nidsenter

Nasjonalt ID-senter

Misbruk av ID-dokumenter 2016

Et bilde av utlendingers misbruk av ID-dokumenter

Av:

seniorrådgiver Mads Odnes Jensen
seniorrådgiver Julie Margrethe Slensvik

Nasjonalt ID-senter takker alle som har bidratt med informasjon til denne rapporten, og setter pris på forslag til forbedringer i rapportens innhold.

Nasjonalt ID-senter, mai 2017

Innhold

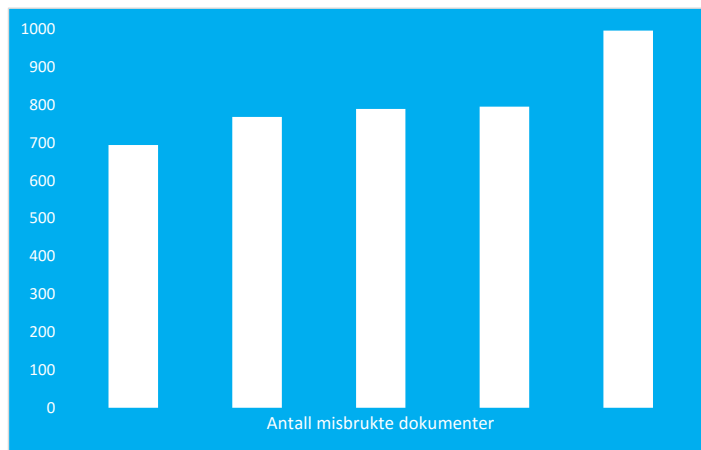
Sammendrag	5
Summary	6
1. Innledning	7
1.1 Kontroll av ID-dokumenter	7
2. Registrert dokumentmisbruk	9
2.2 Hvilke dokumenter misbrukes?	10
2.3 Hvem misbruker dokumenter?	13
3. Situasjonen i andre land	17
4. Tiltak for bedre kontroll av identitet	20
5. Datagrunnlag	21
5.4 Sammenlignbarhet	21
5.5 Datakvalitet	21
Ordliste	24
Referanser	27
Vedleggstabeller	28

Misbruk av ID-dokumenter 2016

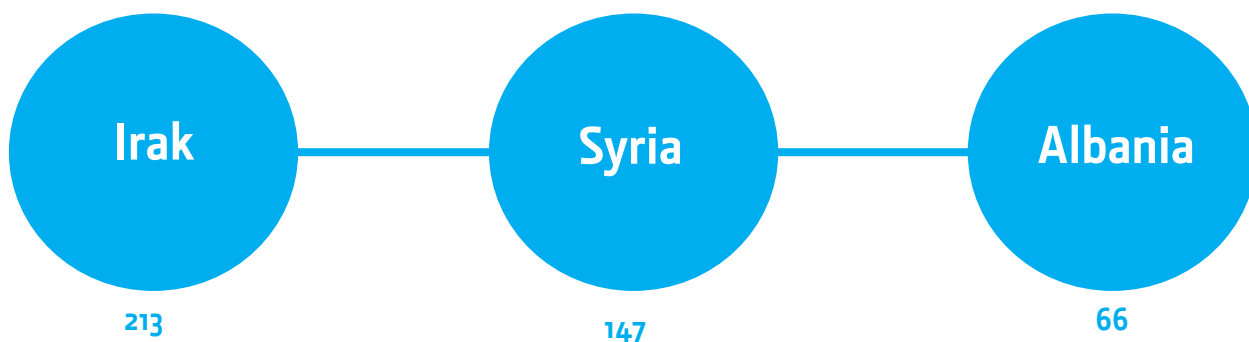
Økning i rapportert misbruk av dokumenter

Antallet misbrukte dokumenter økte fra 795 i 2015 til 996 i 2016. Dette har sammenheng med de store asylankomstene høsten 2015 og økt tilfang av saker i Nasjonalt ID-senter.

Ca. 40 prosent av de misbrukte dokumentene er fra land innen EU/EFTA.

Mange av personene oppga å være fra:

Stadig færre impostere

26 impostere ble rapportert avslørt i 2016. Det er det laveste antallet registrert i perioden Nasjonalt ID-senter har gitt ut statistikkrapporter.

Sammendrag

Formålet med denne rapporten er å gi et bilde av misbruk av identitets- og underlagsdokumenter som ble avdekket i perioden 2012 til 2016. Kontrollene gjelder dokumenter brukt av utlendinger som skulle reise til eller fra Norge, oppholde seg her i en periode eller søke om beskyttelse.

Et fullstendig bilde av kontroller og misbruk kan bare oppnås gjennom fullstendige og korrekte registreringer hos alle instanser. Registrering og rapportering av kontroller og misbruk har vært, og er, ufullstendig. Derfor er også bildet som vises i denne rapporten ufullstendig. Vi antar at det faktiske misbruket er høyere enn hva som fremkommer. Rapporten belyser likevel viktige sider av utlendingers misbruk av identitet og identitetsdokumenter. Den er den eneste rapporten av sitt slag som publiseres i Norge.

I 2016 ble det rapportert om 996 misbrukte dokumenter, brukt av 821 utlendinger. Det er en kraftig økning sammenlignet med 2015, da antallet dokumenter og personer var henholdsvis 795 og 682. Som i 2015 var omlag 70 prosent av de misbrukte dokumentene ID-kort, pass eller førerkort. ID-kort alene utgjorde en tredjedel av de misbrukte dokumentene. En stor del var fra Irak, Syria og Italia. Det høye antallet irakiske dokumenter har sammenheng med hva slags dokumenter som sendes inn til undersøkes hos Nasjonalt ID-senter. Om lag 40 prosent av de misbrukte dokumentene var fra medlemsland i EU/EFTA.

En fjerdedel av alle som ble avslørt i misbruk av dokumenter i 2016 var fra Irak. Også dette har sammenheng med undersøkelsene som gjøres hos Nasjonalt ID-senter. Nesten 150 av personene med misbrukte dokumenter, oppga å komme fra Syria. Det er en økning sammenlignet med 2015 og må sees i sammenheng med de store ankomstene av syriske flyktninger høsten 2015. Mange oppga også å være albanere. Antallet albanere avslørt for ID-misbruk har økt hvert år siden 2012.

I 2016 ble det registrert 26 impostere. Dette er det laveste antallet noe år i perioden Nasjonalt ID-senter har samlet inn statistikk. Det er også mer enn en halvering siden toppåret 2013, da det ble registrert 67 impostere. Over halvparten av de 26 imposterene ble oppdaget på Gardermoen, og mange hadde reist fra en flyplass i et Schengen-land og hadde dokumenter fra et medlemsland i EU/EFTA.

Summary

The purpose of this report is to give a picture of misuse of identity and breeder documents that were detected in the period 2012 to 2016. The documents subject to control were documents used by foreigners travelling into or out of Norway, residing here for a period of time or applying for protection.

A complete picture of control and misuse can only be achieved through complete and correct registration in all agencies. Registration and reporting of controls and misuse have been – and are – incomplete. Therefore the picture drawn in this report is also incomplete. We do assume that the misuse is higher than what is revealed. Still the report illuminates important aspects of foreigners' misuse of identity and identity documents in Norway.

In 2016, 996 documents misused by 821 persons were reported. This is a substantial increase from 2015, when the numbers of documents and persons were 795 and 682, respectively. Like in 2015, the proportion of ID cards, passports or driving licences was approximately 70 percent. Of this, ID cards constituted one third of all misused documents. A large proportion were Iraqi, Syrian or Italian. The high number of Iraqi documents is linked to the type of documents submitted for examination to the Norwegian ID Centre. Around 40 percent of the misused documents were from EU/EFTA member countries.

One fourth of all persons reported for misuse of documents in 2016 were from Iraq. This, too, is a fact linked to the examinations made by the Norwegian ID Centre. Nearly 150 of the persons who misused documents claimed to be from Syria. This is an increase from 2015 and should be seen as a result of the arrival of a large number of Syrian refugees in the autumn of 2015. Many people also claimed to be Albanian. The number of Albanians reported for misuse of ID documents has increased every year since 2012.

In 2016, 26 imposters were registered. This is the lowest number of any year since the Norwegian ID Centre began collecting the statistics. It is also less than half of the number from the top year of 2013 when 67 imposters were registered. The majority of the 26 imposters were detected at Gardermoen, and a substantial number were travelling from an airport in a Schengen country, with documents from an EU/EFTA member country.

1. Innledning

Utlendingers misbruk av identitetsdokumenter har fått økt oppmerksomhet både i Norge og andre europeiske land de siste årene. Kripos peker på at personer som opptrer med falsk identitet kan svekke tilliten til samfunnets velferdssystemer og føre til sikkerhetsmessige utfordringer som terrorisme, arbeidsmarkeds kriminalitet, menneskesmugling, menneskehandel og illegal innvandring. Falsk identitet kan også føre til misbruk av velferdssystemer. For eksempel kan en tredjelandsborger med falske identitetsdokumenter fra et medlemsland i EU/EFTA fritt reise inn i og mellom de landene som deltar i Schengen-samarbeidet og utnytte rettigheter i medlemslandene. Falske identiteter kan også være en stor utfordring i arbeidet med å forhindre annen kriminalitet eller med å få gjennomført utvisningsvedtak.

Nasjonalt ID-senter har i denne rapporten samlet statistikk som belyser utlendingers misbruk av identitetsdokumenter i Norge. Grunnlaget for rapporten er statistikk fra etater som utfører kontroll av utlendingers identitet og deres dokumenter. Rapporten beskriver det som er registrert avdekket av falske dokumenter og misbruk av ekte dokumenter. Rapporten omhandler kun utenlandske borgers misbruk av dokumenter. Tallene omfatter både utlendinger som oppholder seg i Norge for en kortere eller lengre periode og utlendinger som har ønsket å reise inn til Norge. Med utlending menes personer som ikke er norske statsborgere.

Antall dokumenter vil være høyere enn antall personer, fordi enkelte har brukt flere dokumenter.

Vi omtaler endringer over tid, og gjør i den forbindelse oppmerksom på at en oppgang kan skyldes både en økning i antall misbruk og styrket innsats for å avsløre misbruk og/eller å registrere avslørte misbruk. Tilsvarende kan en nedgang skyldes både en reell nedgang i antall misbruk, redusert innsats og/eller svakere registreringsarbeid.

Vi gjør oppmerksom på at datagrunnlaget er

mangelfullt og at det kan ha blitt avslørt flere misbruk enn det som framgår av tallene. Datagrunnlaget er nærmere beskrevet i kapittel 5.

Tall for utvisningsvedtak og avslag på søknad om statsborgerskap grunnet ID-tvil, samt tap av norske pass omtales også kort. Rapporten inkluderer også noe statistikk om hva som avdekkes av utlendingers misbruk av identitetsdokumenter i andre land. Informasjonen er hentet fra EUs grensebyrå, Frontex, som sammenstiller statistikk fra landene som samarbeider om kontrollen av Schengen-områdets grenser.

Rapporten gir informasjon som kan være av interesse for alle som er opptatt av ID-utfordringer, som politiske beslutningstakere, medarbeidere i politiet, velferdsetater og utlendingsforvaltningen. Rapporten kan også være av interesse for andre offentlige og private aktører som vurderer identitet og dokumenter.

Det er opp til leserne og de enkelte aktørene å vurdere om det i deres virksomhet er behov for tiltak for å få en sikker avklaring av identitet, og om registreringen av avdekkede misbruk er tilstrekkelige for å få oversikt over situasjonen i egen etat. Nasjonalt ID-senter kan bidra med faglige råd og ekspertise ved behov.

1.1 Kontroll av ID-dokumenter

Misbruk av ID-dokumenter kan skje på flere måter. En måte er ved at en person benytter en annen persons ekte dokument. En slik person omtales her som imposter. Misbruk kan også forekomme ved at en person benytter et ekte dokument som er uautorisert utstedt eller utstedt på falskt grunnlag. En tredje måte er ved å benytte dokumenter som er falske.

Hvorvidt et falskt eller misbrukt dokument oppdages, er avhengig av både kunnskaper og erfaring med taktisk og teknisk identitetskontroll hos de som arbeider i førstelinjen, og av hvordan mistanke om misbruk følges opp.

Identitets- og dokumentkontroll utføres av førstelinjen i ulike etater, for eksempel hos lokalt politi i forbindelse med EØS-registrering eller oppholdstillatelse, eller hos lokalt skattekontor i forbindelse med melding om flytting til Norge. Dersom det mistenkes at et dokument ikke er ekte eller at det foreligger en annen form for misbruk, kan saken bli sendt videre til andre- og/eller tredjelinjen for nærmere undersøkelse av en spesialist med mer avansert utstyr og høyere kompetanse. At dokumenter sendes videre til nærmere undersøkelse innebærer at misbruk fanget opp i førstelinjen ofte ikke vil være synlig i deres statistikk, men i stedet framkomme av rapporteringene fra andre- og tredjelinjen. Ved kontroller som gjennomføres i andre- eller tredjelinje foreligger det som regel allerede en konkret mistanke om misbruk. Andelen misbruk som bekreftes vil derfor kunne være høy, og vil være høyere enn tilsvarende andeler for førstelinjen. Unntaket er hos Politiets utlendingsenhet der tilnærmet alle dokumenter som blir levert inn eller funnet ved søknad om beskyttelse blir undersøkt av andrelinjen. Noen dokumenter blir forsøkt skjult i bagasje eller på personen, og blir ikke nødvendigvis lagt frem frivillig av asylsøkeren.

2. Registrert dokumentmisbruk

Totalt ble det avdekket og rapportert om 996 misbrukte dokumenter i 2016. Det var 821 personer som sto for dette misbruket. Dette er en kraftig økning sammenlignet med 2015, da antall dokumenter og personer var henholdsvis 795 og 682. I 2016 misbrukte 17 prosent av disse utlendingene mer enn ett dokument, mens tilsvarende andel var 15 prosent i 2015 og 13 prosent i 2014.

Mange av etatene har registrert et høyere antall misbrukte dokumenter i 2016 enn i 2015. En slik oppgang kan skyldes en økning i antall misbruk, styrket innsats for å avsløre misbruk eller mer fullstendig registrering av avslørte misbruk. Figur 1 viser utviklingen i misbruket fra 2012 til 2016.

Det er særlig Politiets utlendingsenhet og Nasjonalt ID-senter som har registrert en stor økning i antall tilfeller av dokumentmisbruk. For Politiets utlendingsenhet må økningen sees i sammenheng med de store asylankomstene i 2015, mens den for Nasjonalt ID-senter må sees i sammenheng med stadig flere innsendte saker fra politiet og utlendingsforvaltningen. Dette gjelder først og fremst søknader om norsk statsborgerskap.

Til tross for at Politiets utlendingsenhet og Nasjonalt ID-senter avdekket flere tilfeller av dokumentmisbruk i 2016 enn i 2015, var andelen falske dokumenter hos de to aktørene relativt stabil. Hos Politiets utlendingsenhet var andelen falske dokumenter 5 prosent og hos Nasjonalt ID-senter 12 prosent. Tilsvarende andeler for 2015 var 4 prosent og 16 prosent. Nedgangen i andelen falske dokumenter ved Nasjonalt ID-senter må sees i sammenheng med at det i 2016 ble undersøkt flere dokumenter hvor det ikke allerede forelå mistanke. Dette er undersøkelser hvor Nasjonalt ID-senter bisto Politiets utlendingsenhet, på grunn av den store saksmengden i 2016 som kom som følge av det høye antallet asylsøkere i 2015. Holdes disse dokumentene utenfor var andelen falske dokumenter blant de undersøkt hos Nasjonalt ID-senter 16 prosent.

Det er grunn til å tro at det faktiske antallet av falske dokumenter og falske identiteter i omløp er høyere enn hva som er beskrevet i denne rapporten. En årsak er at enkelte vil bruke andre personers ekte dokumenter. Dette er en form for misbruk som er vanskeligere å avsløre fordi dokumentene er teknisk ekte. At det oppdages falske dokumenter i forbindelse med søknader om statsborgerskap bygger også opp under antakelsen om at ikke alle misbrukte dokumenter oppdages. I disse sakene har utlendingene oppholdt seg i flere år i Norge, og personen og dokumentene har vært gjenstand for flere ID-kontroller uten at misbruket har vært avdekket. Som beskrevet i kapittel 5, er det også begrensninger knyttet til datagrunnlaget som gir grunn til å anta at det totale antallet misbrukte dokumenter er høyere enn det som presenteres i denne rapporten.

Vi gjør oppmerksom på at det er et mindre brudd mellom 2015 og 2016, da 2016 var første år vi mottok informasjon fra ambassaden i New Delhi.

Figur 1: Avdekket misbruk av dokumenter 2012-2016

2.2 Hvilke dokumenter misbrukes?

ID-kort på topp

ID-kort var den klart mest misbrukte dokumenttypen i 2016, basert på informasjonen Nasjonalt ID-senter har tilgang til. 346 ID-kort ble misbrukt, tilsvarende en tredjedel av alle misbrukte dokumenter i 2016. Antallet har økt kraftig sammenlignet med 2015, men utgjør begge årene en like stor andel av de misbrukte dokumentene. I overkant av en femtedel av de misbrukte dokumentene i 2016 var pass. Det er noe lavere enn i 2015, da pass utgjorde en fjerdedel av de misbrukte dokumentene. Førerkort var den tredje mest misbrukte dokumenttypen i 2016, og har hatt en relativt stabil andel av det totale dokumentmisbruket siden 2013. Dermed utgjør disse tre dokumenttypene, som i 2015, fortsatt ca 70 prosent av alt misbruket.

27 prosent av de misbrukte passene var fra Syria. Det var også en del pass fra Irak, India, Bulgaria, Nigeria og Hellas. For ID-kortene dominerer enkeltland i større grad enn for pass. 45 prosent av ID-kortene var fra Irak, etterfulgt av italienske ID-kort som utgjorde ca. 10 prosent. En detaljert oversikt over misbruket fordelt på dokumenttype er å finne i vedleggstabell B.

I løpet av perioden Nasjonalt ID-senter har sammenstilt tall om ID-misbruk kan vi se et skifte i hvilke dokumenter som oftest blir misbrukt. De første årene dominerte pass oversikten over misbrukte dokumenter, men de siste årene har det vært en vridning mot ID-kort – en dokumenttype som i mange tilfeller har færre sikkerhetselementer

enn pass. I 2012 og 2013 var nær halvparten av de rapportert misbrukte dokumentene pass, mens om lag en femtedel var ID-kort. Men fra 2014 kan vi se en endring i sammensetningen, da pass og ID-kort utgjorde henholdsvis 27 prosent og 30 prosent. I 2015 og 2016 har andelen pass blitt stadig lavere og andelen ID-kort stadig høyere. Mange av sakene Nasjonalt ID-senter undersøker omfatter ID-kort, men det alene forklarer ikke vridningen.

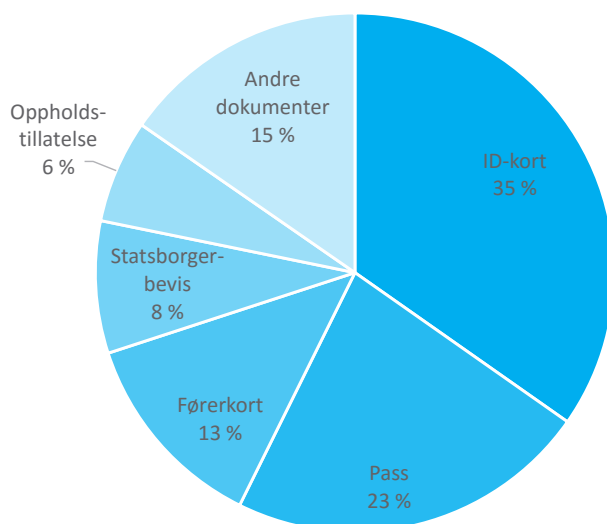
Flest dokumenter fra Irak

I 2016, som i 2015, var det klart flest irakiske dokumenter som ble avslørt som misbrukte. 28 prosent av dokumentene ble opplyst å være irakiske. Syriske dokumenter utgjorde 16 prosent, italienske ca. 10 prosent og greske rett i overkant av 5 prosent.

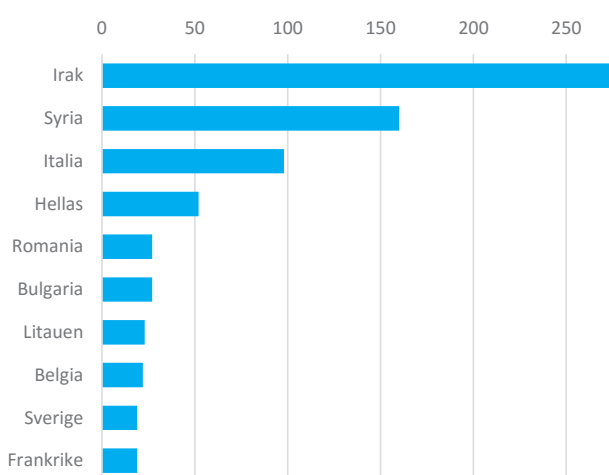
Det høye antallet av irakiske dokumenter må sees i sammenheng med hva slags dokumenter som sendes inn til og undersøkes av Nasjonalt ID-senter. Nesten 50 prosent av dokumentene som ble undersøkt av Nasjonalt ID-senter i 2016 var fra Irak. Nær 70 prosent av disse var sendt inn i forbindelse med at personen søkte om statsborgerskap.

Antallet misbrukte syriske dokumenter mer enn doblet seg fra 2015 til 2016, fra 77 til 160. Denne økningen må sees i sammenheng med det store antallet syriske flyktninger som kom til Norge høsten 2015 - en gruppe som i de fleste tilfeller er i besittelse av dokumenter. De syriske dokumentene ble i stor grad undersøkt av Politiets utlendingsenhet.

Figur 2: Misbrukte dokumenter - andeler 2016

Figur 3: Misbrukte dokumenter - nasjonalitet 2016

Antallet misbrukte italienske dokumenter var stabilt fra 2015 til 2016, og utgjorde om lag 10 prosent i 2016.

De samme opphavslandene for dokumenter går ofte igjen fra år til år. Dokumenter fra Irak, Italia, Hellas og Bulgaria er blant de som misbrukes oftest hvert år. Men også dokumenter fra Syria, Litauen, Sverige og Romania er gjengangere. Se vedleggstabell C for en fullstendig oversikt over hvilke land de misbrukte dokumentene kommer fra.

Mange dokumenter fra EU/EFTA

En stor andel av dokumentene er fra, eller utgir seg å være fra, land i EU/EFTA. For 80 prosent av dokumentene er oppgitt nasjonalitet for personen kjent. Av disse igjen, ble 83 prosent av dokumentene misbrukt av personer som oppga å komme fra tredjeland.

At andelen dokumenter fra EU/EFTA er høy må antas å ha sammenheng med fordelene det innebærer å inneha et slikt dokument. Slike dokumenter kan for eksempel gi innehaveren rett til opphold og arbeid, å fritt reise mellom land som deltar i Schengen-samarbeidet og gir enklere tilgang til ytelser. Disse rettighetene medfører også at kontroll av person og dokumenter begrenses. Samtidig anses mange av identitetsdokumentene fra EU/EFTA for å ha høy notoritet. Risikoen for å bli avslørt for ID-misbruk kan dermed være lavere ved å benytte seg av slike dokumenter, enn ved bruk av dokumenter fra tredjeland.

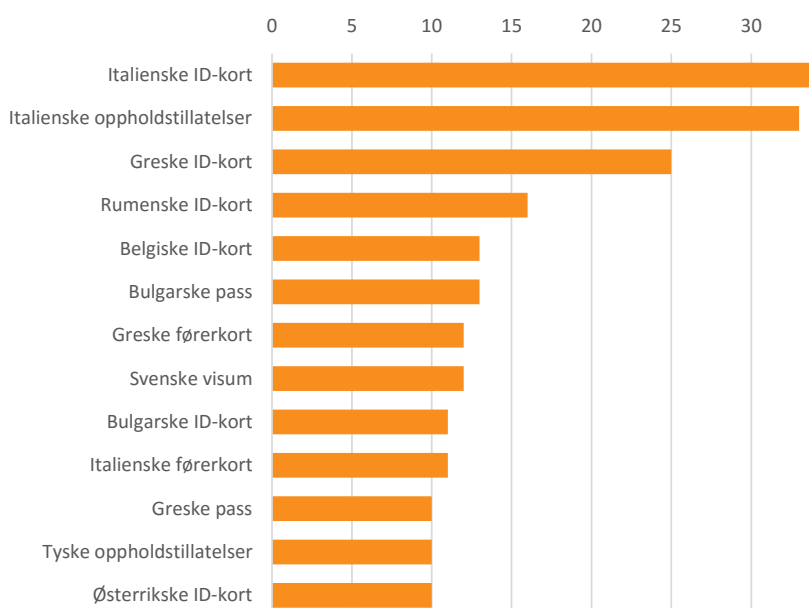
I 2016 var andelen dokumenter fra EU/EFTA på 42 prosent, en nedgang på 28 prosentpoeng sammenlignet med toppåret 2014. Nedgangen må sees i sammenheng med en økning i avdekkede irakiske og syriske dokumenter, samtidig som antallet misbrukte italienske dokumenter har gått ned.

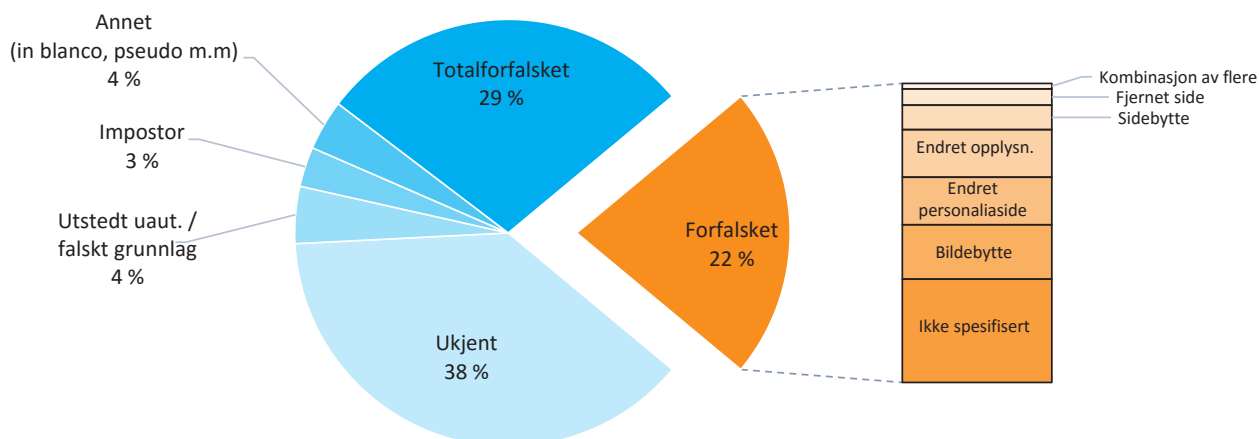
Som i 2015, var omlag en fjerdedel av de misbrukte dokumentene fra land i EU/EFTA italienske. I samme periode økte andelen greske dokumenter, fra 9 prosent i 2015 til 13 prosent i 2016, mens dokumenter fra Bulgaria utgjorde 7 prosent begge år. Andelen belgiske dokumenter gikk noe ned, fra 7 prosent til 5 prosent, samtidig som andelen rumenske dokumenter økte fra 5 prosent til 7 prosent. Litauiske dokumenter utgjorde 6 prosent av alle misbrukte dokumenter fra EU/EFTA i 2016, opp fra 5 prosent i 2015.

Blant de italienske dokumentene var det ID-kort og oppholdstillatelser som dominerte, og begge typer dokument utgjorde en tredjedel hver. Blant de greske dokumentene var ID-kort den største gruppen, og utgjorde om lag halvparten. Disse tre gruppene ble ofte rapportert misbrukt blant dokumenter fra EU/EFTA i 2016, som i 2015.

Personer som oppga å komme fra Albania sto for nær en tredjedel av misbruket av italienske dokumenter, mens 17 prosent av de italienske dokumentene ble misbrukt av personer fra Eritrea. 58 prosent av de greske dokumentene var misbrukt av personer som oppga å komme fra Albania.

Figur 4: Ofte misbrukte europeiske dokumenter - 2016

Figur 5: Fordeling av typer avdekket misbruk - 2016

30 prosent er totalfalske

Vi har informasjon om typen misbruk for 62 prosent av de innrapporterte dokumentene. For 38 prosent av dokumentene er dette ikke spesifisert av de rapporterende etatene.

29 prosent av dokumentene som ble misbrukt i 2016 var registrert som totalfalske. 57 prosent av disse dokumentene var ID-kort eller førerkort. Om lag en fjerdedel av de totalfalske dokumentene var irakiske dokumenter, men det var også flere italienske, syriske og greske. Til sammen utgjorde dokumenter fra disse fire landene 60 prosent av de totalfalske dokumentene.

Andre former for forfalskninger utgjorde i overkant av en femtedel av misbruket. Det mangler detaljer for 30 prosent av forfalskningene, men blant de forfalskningstypene som er angitt i detalj er det bildebytte, ny eller endret personaliaside og endring, tilføyelse eller radering av opplysninger som forekommer oftest. Til sammen dekket disse tre variantene nesten halvparten av de forfalskede dokumentene, ikke inkludert totalfalske dokumenter. Nær 60 prosent av de forfalskede dokumentene var pass. En tredjedel av de forfalskede dokumentene var syriske dokumenter, hvorav de fleste igjen var pass.

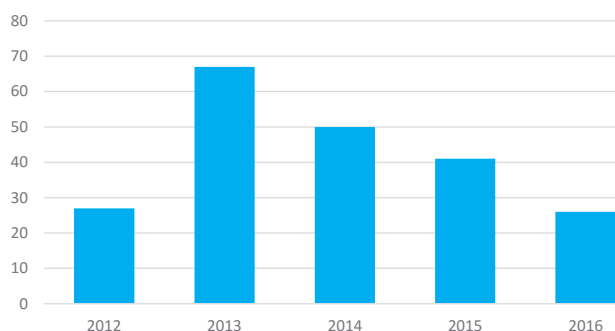
Det er få etater som rapporterer at de har avdekket dokumenter som er uautorisert utstedt eller utstedt på falskt grunnlag. Det var Nasjonalt ID-senter som rapporterte om flest tilfeller av slikt misbruk, men det ble også oppdaget et fåtall slike tilfeller ved norske ambassader i utlandet og av Oslo politidistrikts dokumentgranskere. Det var heller ikke mange som avdekket dokumenter som var stjålet in blanco, og i 2016 kom det kun rapporter om slikt misbruk fra Gardermoen og to politidistrikt.

Antallet avdekkede og rapporterte tilfeller av personer som misbrukte en annens ekte ID-dokument, såkalte impostere, har gått ned fra år til år i perioden 2013 til 2016. I 2013 ble det avdekket 69 dokumenter benyttet til slik formål, mens det samme antallet i 2016 var 30. 40 prosent av dokumentene benyttet i denne sammenhengen var pass og 27 prosent var ID-kort.

Synkende antall impostere

I 2016 ble det rapportert om 26 impostere. Det er det laveste antallet i perioden Nasjonalt ID-senter har samlet inn statistikk, og mer enn en halvering siden toppåret 2013. Om nedgangen skyldes at færre benytter denne formen for misbruk i Norge enn tidligere eller om færre avsløres, er det ikke mulig å si noe om basert på vår informasjon.

Personene kommer fra en rekke ulike land, men flest oppga å være syrere. Det var også tilfellet i perioden 2013 til 2015. I 2016 oppga syv impostere å være fra Syria. 77 prosent av de vi kjenner kjønn for var menn. Det er på nivå med 2015, men andelen menn har økt noe fra år til år i perioden 2012 til 2016. Vi har lite informasjon om disse personenes alder.

Figur 6: Impostere 2012-2016

Over halvparten av imposterne ble oppdaget på Gardermoen. Tre fjerdedeler av imposterene som ankom med fly hadde reist fra en flyplass i et Schengen-land, og de fleste av disse benyttet dokumenter utstedt av medlemsland i EU/EFTA.

At dokumentene er ekte og derfor ikke vil avsløres gjennom en teknisk dokumentkontroll gjør det vanskelig å avsløre en imposter. Denne typen misbruk stiller derfor store krav til personkontrollen i førstelinjen. Alle ICAO-godkjente reisedokumenter inneholder et ansiktsfotografi, men i 2016 var det fortsatt få flyplasser på verdensbasis som benyttet automatisert ansiktsgjenkjenning. Inntil slik teknologi er på plass, vil denne formen for misbruk være svært vanskelig å avsløre for førstelinjen ettersom det er store muligheter for å gjøre feil ved manuell sammenligning av bilde og person, spesielt når en slik sammenligning må gjøres raskt.

30 000 norske pass på avveie

Få av de misbrukte dokumentene avslørt i eller på vei inn til Norge er norske. Størst andel var det i 2012, da 5 prosent av de oppdagede misbrukene gjaldt norske dokumenter. I 2016 var under én prosent knyttet til norske dokumenter.

Man kan likevel ikke utelukke mulighetene for misbruk av norske dokumenter. En mulig årsak til at det avdekkes få tilfeller av misbruk av norske dokumenter i Norge kan være at det vil være enklere for en kontrollør i Norge å avdekke personer som utgir seg for å være norske enn det ville vært å avdekke en imposter som utgir seg for å være fra et land som kontrolløren ikke kjenner like inngående. Mulighetene for å gjennomføre en god personkontroll forutsetter landkunnskap og kunnskap om dokumentet.

I følge informasjon fra politiet, meldes hvert år over 30 000 norske pass som tapt. Noen av disse meldes senere som funnet eller leveres inn som hittegods. Likevel er antallet norske pass som kommer på avveie hvert år rundt 30 000. Totalt antall tapte pass i 2016 var 30 295.

Passet er det viktigste norske identitetsdokumentet. Tapte eller stjålne norske pass kan misbrukes ved at det benyttes av en imposter eller ved at bilde og/eller opplysninger i passet endres.

HMS-kort, asylsøkerbevis og oppholdskort er ikke godkjent som identitetsdokumenter, selv om de har

bilde av innehaveren. Det kan likevel forekomme at personer benytter slike dokumenter for å bevise sin identitet eller at slike dokumenter misbrukes.

Utlendingsdirektoratet utsteder reisedokumenter til enkelte utlendinger som har opphold i Norge. Dette er utlendinger som ikke kan få utstedt hjemlandets pass på grunn av flyktningstatus eller andre omstendigheter. Vilklårene for utstedelse av slike reisedokumenter er regulert i utlendingsloven § 64. I 2016 ble 211 norske reisebevis for flyktninger og 35 norske utlendingspass meldt tapt.

2.3 Hvem misbruker dokumenter?

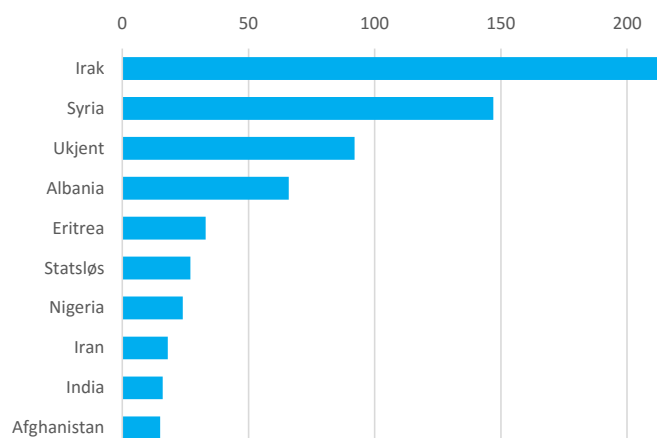
1 av 4 fra Irak

Blant de som ble avslørt for å ha misbrukt dokumenter i 2016, oppga flest å være fra Irak, etterfulgt av syrere og albanere. Dette er uendret fra 2015.

En fjerdedel av alle som ble avslørt for å misbruke dokumenter i 2016 var fra Irak. Dette må sees i sammenheng med det høye antallet saker knyttet til personer fra Irak som sendes inn til og undersøkes av Nasjonalt ID-senter i forbindelse med statsborgerskapssøknader.

18 prosent av de som misbrukte dokumenter oppga å komme fra Syria i 2016. Til sammenligning var det 13 prosent i 2015. Over halvparten av disse sakene ble undersøkt av Politiets utlendingsenhet, og økningen må sees i sammenheng med de store ankomstene av syriske flyktninger høsten 2015.

Figur 7: Personers oppgitte nasjonalitet - 2016

Andelen albanere økte fra 2015 til 2016. Rapportene om albanere som misbrukket dokumenter i 2016 kom i stor grad fra Gardermoen eller Oslo politidistrikts dokumentgranskere. 42 prosent av albanerne ble oppdaget i det de skulle reise ut av Norge med fly. Et flertall av disse var på vei til Storbritannia og reiste med dokumenter fra Hellas og Italia.

Antallet som oppga å være fra Eritrea økte fra 2015 til 2016, etter en markant nedgang fra 2014 til 2015. Eritreere var i 2016 den fjerde største nasjonaliteten og utgjorde 4 prosent av de som ble avslørt for misbruk av dokumenter. Om lag halvparten ble avslørt gjennom kontroller utført av Politiets utlendingsenhet, mens en fjerdedel ble avslørt på Gardermoen og noe under en femtedel i forbindelse med søknad om oppholdstillatelse ved en norsk ambassade.

Det var også en kraftig økning i antallet personer med falske dokumenter som oppga å være statsløse, fra 7 personer i 2015 til 27 i 2016. 70 prosent av disse personene hadde framvist falske syriske dokumenter.

I 2016 mottok vi for første gang informasjon fra ambassaden i New Dehli. Av den grunn ble personer fra India i 2016 registrert blant de ti nasjonalitetene som i vår statistikk i størst grad misbrukket dokumenter.

For 11 prosent av utlendingene er nasjonaliteten ukjent. Tallene som er oppgitt kan derfor være høyere. En fullstendig oversikt over de utenlandske borgernes nasjonalitet er gitt i vedleggstabell D.

Flest menn

Det er registrert kjønn på 75 prosent av personene som ble avslørt for å ha misbrukt dokumenter i 2016. Alle påfølgende tall tar utgangspunkt i det antallet personer hvor kjønn er registrert.

78 prosent av de som ble avslørt for misbruk av dokumenter i 2016 var menn, 22 prosent var kvinner. Andelen kvinner har ligget rundt 20 prosent i hele perioden 2012 til 2015.

Vi kjenner ikke kjønn for alle personer som ble kontrollert i førstelinjen, og tallene gir dermed ikke grunnlag for å si noe om hvorvidt menn i større grad enn kvinner misbruker dokumenter.

Oppdaget ved grensepassering

141 av utlendingene registrert med misbruk av ID-dokumenter ble fanget opp i forbindelse med en grensepassering. Det tilsvarer i overkant av 17 prosent av alle avslørte personer i 2016.

84 personer er opplyst å ha reist med fly til Norge. Av disse hadde flest reist fra Istanbul - om lag en tredjedel. I underkant av halvparten av de som kom med fly hadde reist fra en flyplass innenfor Schengen. Av disse hadde flest reist fra Barcelona, Roma eller Milano.

44 personer registrert med misbruk av ID-dokumenter er opplyst å ha blitt avslørt på vei ut av Norge. 32 av disse skulle fly til Storbritannia, som ikke er en del av Schengen-samarbeidet. Av disse 32 oppga over to tredjedeler å være albanere, og disse reiste i all hovedsak med dokumenter fra Italia eller Hellas.

Treff i fingeravtrykksregistre

I forbindelse med registrering av asylsøkere gjøres det søk opp mot Visa Information System (VIS), hvor man er registrert om man tidligere har søkt om Schengenvisum. Ved et slikt søk kan det bli avdekket om asylsøkeren har søkt om, og eventuelt fått utstedt, et slikt visum i en annen identitet. Det er kjent at asylsøkere fra enkelte land kan utgi seg for å være av nasjonaliteter som har, eller antas å ha, høyere sannsynlighet for å få innvilget asyl. Det gjøres også søk mot EURODAC, hvor man er registrert om man tidligere har søkt om beskyttelse i et annet land som deltar i Dublin-samarbeidet.

I følge Politiets utlendingsenhet oppga 10 personer en annen nasjonalitet ved søknad om beskyttelse enn ved søknad om visum i 2016. Ett av tilfellene kan skyldes feilregistrering i VIS.

Oslo politidistrikts sivile utlendingsavsnitt opplyser om at de i 2016 utførte 238 søk på fingeravtrykk i AFIS, Automated Fingerprint Identification System, eller EURODAC. I 9 prosent av søkene fikk man treff på en annen identitet enn den som ble oppgitt hos Oslo politidistrikt.

Vi har opplysninger om alder for ca. 60 prosent av personene. Den gjennomsnittlige alderen er 32 år, og mange er i alderen 21 til 40 år. Det er kun mindre forskjeller i alder mellom menn og kvinner. Gjennomsnittlig alder har variert rundt 30 år i hele perioden 2012 til 2016.

Tvil om identitet

I 2016 søkte 15 010 personer om norsk statsborgerskap. En slik søknad kan avslås dersom det er tvil knyttet til om søkeren har oppgitt riktig identitet. ID-vilkåret må registreres som en obligatorisk del av saksbehandlingen, og antall avslag i 2016 begrunnet med ID-tvil var 324. Det innebærer at 2 prosent av søknadene om statsborgerskap ble avslått på grunn av ID-tvil, og at en fjerdedel av alle avslagene begrunnes med ID-tvil. Tabell 1 viser en oversikt over søknader og avslag på søknader om statsborgerskap i perioden 2010 til 2016.

I 2012 ble en rekke unntak fra kravet om klarlagt identitet føyet til i statsborgerforskriften § 1-3. Blant annet ble det for noen personer bestemt at man ikke kan avlede tvil om identitet fra tvil om foreldrenes identitet. Eksempelvis skal identiteten som er registrert i folkeregisteret legges til grunn, uten at det stilles krav om å legge fram et nasjonalitetspass. Dette innebar at flere søkere fylte vilkårene for å få norsk statsborgerskap, og endringen kan forklare nedgangen i ID-avslagene fra 2011 til 2012.

Oslo politidistrikts utlendingsavsnitt opplyser at de gjennomførte 763 intervjuer i tilknytning til søknader om familiegjenforening, søknad om permanent oppholdstillatelse, utvisningssaker og statsborgerskapssaker i 2016. Av disse ble 81 saker oversendt Utlendingsdirektoratet grunnet mistanke om uriktig identitet. En stor del av disse sakene gjelder angivelige somaliske statsborgere.

I 2016 ble 65 norske statsborgerskap tilbakekalt av Utlendingsdirektoratet med hjemmel i statsborgerloven § 26 annet ledd. Denne bestemmelsen gir adgang til tilbakekall av norsk statsborgerskap som er bygget på uriktige eller ufullstendige opplysninger. Uriktige eller ufullstendige opplysninger kan være tilfeller av ekteskap som er inngått proforma, uriktige ID-opplysninger og andre tilfeller. Vi kjenner ikke til hva slags begrunnelse som er gitt i de 65 norske statsborgerskapene som er tilbakekalt. Fra 2012 til medio 2016 har 135 norske statsborgerskap blitt tilbakekalt. I sitt skriftlige svar til stortingsrepresentant Kari Henriksen svarte Innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug at Utlendingsdirektoratet vurderer å tilbakekalle norsk statsborgerskap i ca. 500 saker (Stortinget, 2016).

Det har vært flere mediasaker de siste årene knyttet til tilbakekall av norsk statsborgerskap på bakgrunn av uriktige ID-opplysninger. Det har vært identifisert enkelte grupper som har fulgt tilnærmet tilsvarende modus for ID-misbruk. Dette er blant annet djiboutiske statsborgere som har utgitt seg for å være somaliske statsborgere (NRK, 2015) og jordanske statsborgere som har utgitt seg for å være statsløse palestinere (Aftenposten, 2015).

Utlendingsdirektoratet utviste 3 114 utlendinger med hjemmel i utlendingsloven § 66 første ledd. Av disse ble 710 utlendinger utvist med begrunnelse i uoverensstemmelser med sin identitet.

Det foreligger ikke noen samlet oversikt over sanksjoner ilagt utlendinger som har blitt avslørt for ID-juks, men straffeloven av 2005 angir en strafferamme på inntil 2 års fengsel for dokumentfalsk (§ 361) og imposterbruk (§ 202). Å gi fra seg sitt eget identitetsdokument for imposterbruk har en strafferamme på inntil 6 måneders fengsel (§ 366). Ved mindre alvorlige misbruk kan det ilegges bøter.

Tabell 1: Statsborgerskapssøknader og vedtak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Søknader	13 260	16 267	13 917	14 088	16 397	13 801	15 010
Innvilgelser	10 787	13 530	11 713	12 490	14 761	12 299	13 704
Avslag	2 833	2 737	2 204	1 598	1 636	1 502	1 306
Av dette: ID-avslag	974	1 038	532	209	346	407	324

Hvis man tidligere har gitt uriktige opplysninger om identitet kan det føre til tilbakekall av en gitt tillatelse og/eller utvisning fra Norge. Dette gjelder også barn til foreldre som har oppgitt feil identitet, selv om barna er født i Norge. Justis- og beredskapsdepartementet har instruert Utlendingsdirektoratet om at beskyttelsesgrunnlaget for personer som tidligere har fått beskyttelse med falsk identitet skal vurderes på nytt og en eventuell ny, midlertidig oppholdstillatelse skal gis for ett år. Dette gjelder selv om personen har fått permanent oppholdstillatelse eller statsborgerskap før den falske identiteten ble oppdaget.

3. Situasjonen i andre land

Som i Norge, vil det også i andre europeiske land være vanskelig å få et samlet bilde av omfanget av kontrollen med og resultatene fra utlendingers misbruk av identitetsdokumenter. Enda vanskeligere blir det å få et samlet bilde av slike kontroller i alle landene som deltar i Schengen-samarbeidet og resultatene fra disse kontrollene. Frontex, det felles grensekontrollorganet for medlemslandene i Schengen-samarbeidet, henter inn tall for antall misbruk av identitetsdokumenter som er avdekket i kontrollen ved kryssing av Schengen-landenes felles ytre grense, dvs. en land- eller sjøgrense mot tredjeland, eller på en flyplass som har direkte flyforbindelse med land utenfor Schengen-området. I tillegg gis det tall for kontroller gjennomført innenfor Schengen-området. For Norge er den ytre Schengen-grensen landgrensen mot Russland, med grensepassering ved Storskog, samt de 122 havnene og de 8 flyplassene som tar imot reisende fra utenfor Schengen-området. Viktigst av disse er Oslo Lufthavn, Gardermoen. Foreløpig er Frontex-rapporten den eneste kilden til noenlunde sammenlignbare tall for avdekkede misbruk med ID-dokumenter for flere land.

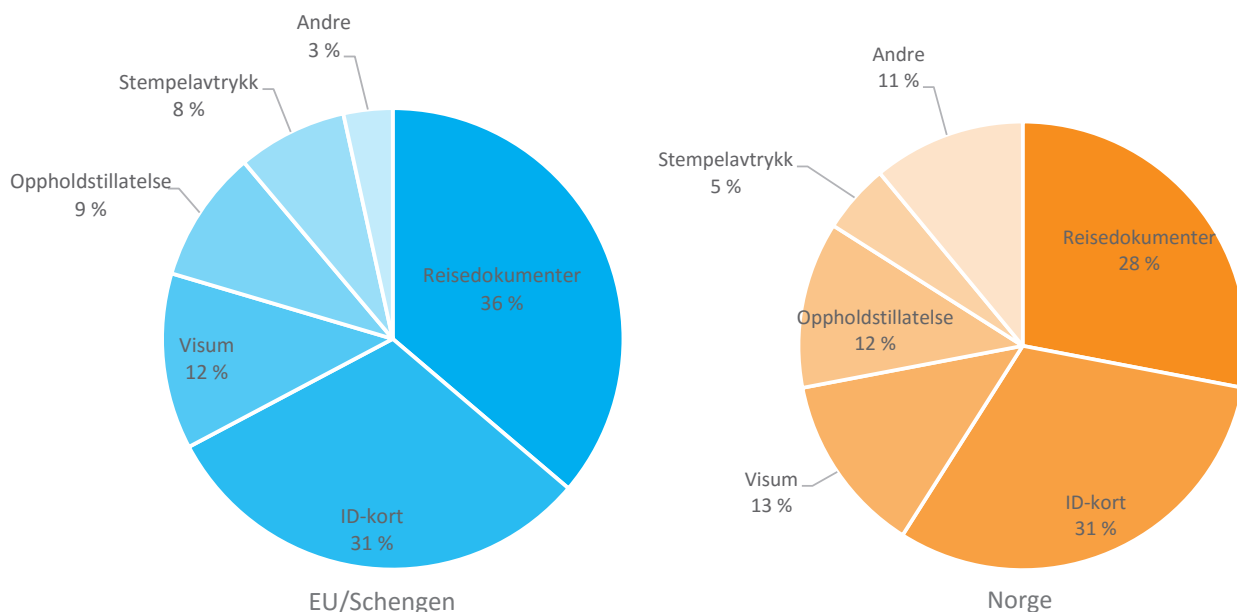
Alle tall i dette kapitlet gjelder misbruk avdekket i forbindelse med grensepasseringer.

Sammenligning av Schengen-området og Norge

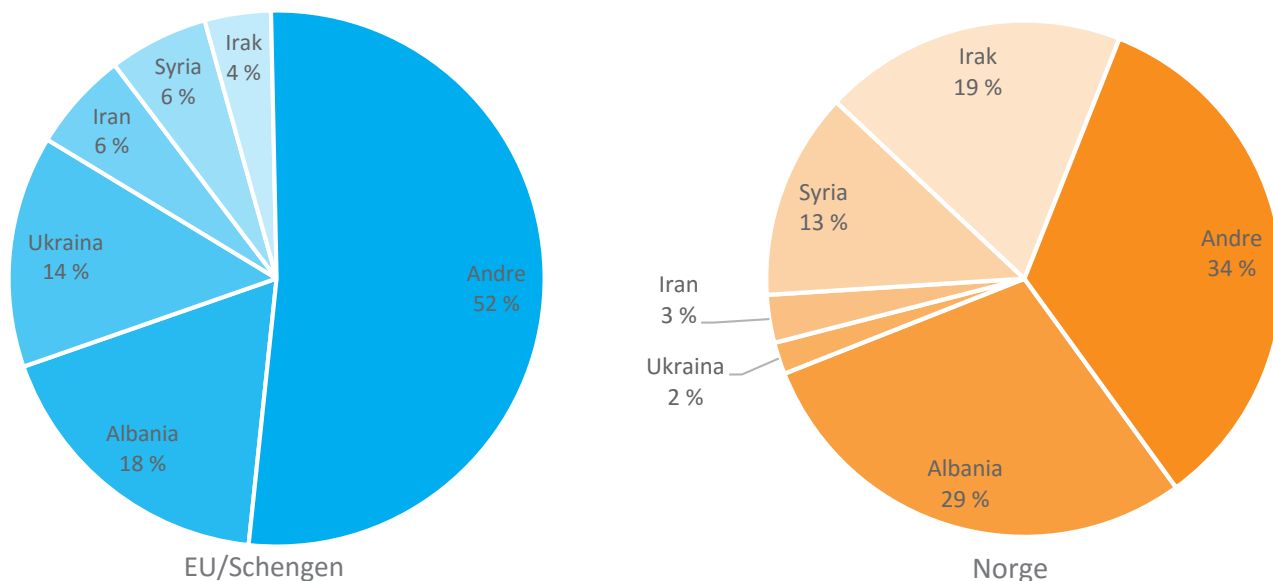
I 2016 ble det rapportert omlag 23 400 misbrukte dokumenter i EU/Schengen-området – en nedgang på 13 prosent sammenlignet med 2015, hovedsakelig knyttet til færre avslørte misbruk av ID-kort og reisedokumenter. Disse dokumentene ble oppdaget enten ved passering av en ytre grense eller ved passering av en grense innenfor EU/Schengen-området. Tilnærmet 8 300 dokumenter ble avslørt ved reise inn over en ytre grense, 2 500 ved utreise fra området og 12 600 ved grensepasseringen internt i området.

I EU/Schengen sett under ett, var reisedokumenter den typen dokument som oftest ble registrert som misbrukt i forbindelse med en grensepassering i 2016. 36 prosent av dokumentene var reisedokumenter, etterfulgt av ID-kort (31 prosent) og visum (12 prosent). De samme tre dokumenttypene var også ofte

Figur 8: Misbrukte dokumenter 2016 - EU/Schengen og Norge.

Figur 9: Personers oppgitte nasjonalitet 2016 - EU/Schengen og Norge.

misbrukt ved en grensepassering i Norge, men her var ID-kort (31 prosent) oftest misbrukt etterfulgt av reisedokumenter (28 prosent) og visum (13 prosent). I Norge ble også førerkort ofte misbrukt i forbindelse med en grensepassering. Denne dokumenttypen utgjorde ikke en stor nok del av det totale misbruket i EU/Schengen til at det er opplyst om omfanget av slikt misbruk.

Det var flest albanere som ble avslørt for misbruk av dokumenter i forbindelse med en grensepassering i EU/Schengen samlet sett. Albanere ble etterfulgt av ukrainere, iranere, syrere og irakere. Også i Norge var det flest albanere som ble avslørt for misbruk av dokumenter i forbindelse med en grensepassering, men antallet ukrainere og iranere var lavt. I Norge var det i stedet irakere og syrere som utgjorde den neste og tredje største nasjonaliteten, etterfulgt av eritreere og russere.

Ved innreise til EU/Schengen fra et tredjeland var reisedokumenter den typen dokument som oftest ble misbrukt, området sett under ett, etterfulgt av visum. 34 prosent av de misbrukte dokumentene var reisedokumenter, og 26 prosent var visum. Oftest misbrukt blant reisedokumentene var det franske dokumenter, mens det var polske visum som oftest ble misbrukt blant visumene.

Antallet rapporterte misbrukte dokumenter avdekket ved innreiser fra tredjeland til Norge var lavt i 2016, og det er derfor et for svakt grunnlag for å

trekke konklusjoner. Vi bemerker likevel at typen misbrukte dokumenter skiller seg noe fra tallene for EU/Schengen, da det var få reisedokumenter som ble misbrukt i Norge. De to dokumentene som ble mest misbrukt ved en slik innreise var visum og oppholdstillatelser, som utgjorde henholdsvis 39 prosent og 20 prosent. Halvparten av de misbrukte visumene framsto som svenske, mens oppholdstillatelsene hovedsakelig framsto som tyske. Det var flest ukrainere som ble avslørt for slikt misbruk sett for EU/Schengen under ett, mens det i Norge var flest irakere.

I EU/Schengen sett under ett, var det ID-kort som oftest ble avslørt som misbrukt på reise mellom land innenfor samarbeidsområdet. 45 prosent av de avslørte misbrukte dokumentene var ID-kort. Reisedokumenter utgjorde 39 prosent. Ved reise mellom et land i EU/Schengen og Norge var det reisedokumenter som oftest ble misbrukt (41 prosent), etterfulgt av ID-kort (25 prosent). På reise mellom land i EU/Schengen var det flest albanere som ble avslørt i området sett under ett, etterfulgt av syrere og iranere. Vi har et lavt antall av misbruk avslørt på slike reiser i Norge, men blant de få tilfellene var det syrere som oftest ble avslørt, etterfulgt av eritreere og albanere.

Antallet dokumenter avslørt misbrukt av impostere i EU/Schengen-området gikk ned med 14 prosent fra 2015 til 2016, fra om lag 5 600 til 4 800. Som i 2015 utgjorde dokumenter misbrukt av impostere en femtedel av alle misbrukte dokumenter.

Om lag halvparten av dokumentene misbrukt av impostere i EU/Schengen-området var reisedokumenter, og en tredjedel var ID-kort. Dokumentene var fra en rekke ulike land, men flesteparten var fra land innenfor EU/Schengen. Mest misbrukt var franske og spanske dokumenter, som utgjorde henholdsvis 16 prosent og 13 prosent av alle dokumentene misbrukt av impostere. 63 prosent av misbruket avslørt i EU/Schengen-området ble oppdaget på reise mellom land innenfor samarbeidsområdet.

Endringer i den svenske passloven

Bestemmelser i den svenske passloven om passnekt trådte i kraft 15. april 2016. Dette innebærer at svenske pass kan nektes utstedt dersom man har tapt passet mer enn tre ganger i løpet av en femårsperiode. Reglene for midlertidige pass ble også skjerpet, både med begrenset varighet og geografisk gyldighet. De midlertidige passene er kun gyldige for den perioden som er nødvendig for å gjennomføre reisen, og er kun gyldig for det/de landene reisen gjelder for.

Endringen har kommet som en konsekvens av høyt misbruk av svenske pass over flere år. Svenske pass har figurert høyt på misbrukslistene til Frontex, både der hvor misbruket er avdekket ved Schengens yttergrense og ved kontroller innad i EU/EØS. En svensk utredning om misbruk av svenske pass (Justitiedepartementet, 2015), viser at drøyt 6 000 personer har fått utstedt flere enn tre pass i perioden 2009 – 2013, hvorav ni har fått utstedt ti eller flere pass. Én person har fått utstedt 18 pass i samme periode. Ifølge svenske myndigheter har det vært avdekket om lag 950 tilfeller av misbruk av svenske pass hvert år, og mørketallet beskrives som stort. Misbruket kjennetegnes først og fremst av at personer utgir seg for å være innehaveren av passet, såkalt imposter. Det har også vært rapportert om at svenske pass har blitt solgt videre til terrororganisasjoner.

De nye reglene har ført ikke ført til mindre misbruk, men man ser en utflating i antall tapte pass. Antall tapte pass økte fra 46 700 til 63 644 i perioden 2009 – 2015. I 2016 ble 63 628 svenske pass meldt tapt (Expressen, 2017).

4. Tiltak for bedre kontroll av identitet

ID fra A til Å

I 2015 samarbeidet Utlendingsdirektoratet, Politiets utlendingsenhet, Utlendingsnemnda, Oslo politidistrikt og Nasjonalt ID-senter for å komme fram til arbeidsmetoder som kan sikre raskere avklaring av asylsøkeres identitet, med mindre ressursbruk og bedre kvalitet i arbeidet. Det kan man oppnå med godt operativt samarbeid og avklart ansvarsfordeling mellom etatene, fra søknad fremsettes til eventuell innvilgelse av norsk statsborgerskap eller utvisning og uttransport. Prosjektet tok også for seg de identitetsvurderingene som gjøres når det søkes om familiegjenforening med en person som har fått opphold etter søknad om beskyttelse.

Ved å kartlegge dagens saksflyt hos alle de berørte etatene ble det identifisert dobbeltarbeid og flaskehalser, og det ble gjort flere endringer i arbeidsrutiner. Det ble laget nye veiledere om fotografering og innskanning av identitetsdokumenter, og sjekklister for person- og dokumentkontroll. Det ble også innført standardiserte koder for geografisk tilknytning, samt forbedret informasjon om asylprosessen for nyankomne asylsøkere.

Puma-prosjektet

Politiets utlendingsenhet og Utlendingsdirektoratet opprettet i 2016 et tverretatlig prosjekt som skulle se på hvordan man kunne innrette ankomstfasen for asylsøkere på en mer effektiv og sikker måte. PUMA-prosjektet bygget videre på funnene og anbefalingene til ID fra A til Å.

Evalueringsprosjektet

Et av hovedfunnene fra Nasjonalt ID-senters evaluering av utlendingsforvaltningens ID-arbeid (Nasjonalt ID-senter, 2014) var behovet for kompetanseheving i identitetsarbeidet i utlendingsforvaltningen. Uten tilstrekkelig kompetanse vil det være vanskelig å fange opp

eventuelle falske identitetsdokumenter for videre undersøkelser. Det samme gjelder for å oppdage impostere. Etter at disse rapportene ble laget, har det blitt iverksatt opplæring av medarbeidere i flere av de aktuelle etatene og virksomhetene, i egen regi og med bidrag fra Nasjonalt ID-senter. Nasjonalt ID-senter har blant annet drevet opplæring i teknisk og taktisk identitetskontroll i politiet og utlendingsforvaltningen, samt i Skatteetaten, Kystvakten, Politihøgskolen og NAV Kontroll. Det er viktig å sikre at kompetanse og kapasitet vedlikeholdes og utvikles i takt med at det kommer nye medarbeidere og med den utviklingen som kan skje i art og omfang av ID-misbruk. Nasjonalt ID-senter gir opplæring til utpekte medarbeidere i alle politidistriktene i teknisk og taktisk ID-kontroll, og bidrar til å styrke andrelinjen i politiet. Andrelinjen skal bistå eget politidistrikt og egen førstelinje med opplæring i ID-kontroll og utvidet dokumentkontroll.

For kunne vurdere hva slags tiltak som bør iverksettes for å få bedre kontroll med utlendingers identitet er det viktig med analyser av dokumenter som stjeles, mistes eller er registrert misbrukt, i hele EU/EFTA – Schengen området. Man må også analysere forfalskningstyper og metoder for misbruk. Slike analyser gir grunnlag for tiltak som kan redusere misbruk og for å måle effekten av tiltakene.

Nasjonalt ID-senter håper at denne rapporten vil øke bevisstheten rundt viktigheten av å avsløre ID-misbruk og at den bidrar til å gi en bedre oversikt over misbruk av identitetsdokumenter i Norge. Med god oversikt og kompetanse kan vi ta skritt i riktig retning for å forbedre kvaliteten i ID-arbeidet som utføres i dag, og på den måten forhindre fremtidig ID-misbruk.

5. Datagrunnlag

Tallene som presenteres i denne rapporten er basert på de registreringene som gjøres i de ulike etater som ledd i deres arbeid med kontroll av utlendingers identitet. Nasjonalt ID-senter samler inn informasjon fra ulike politidistrikter, Politiets utlendingsenhet, Skatteetaten, Kripos, Statens vegvesen og fra Utenriksdepartementet. I tillegg inngår informasjon om saker behandlet av Nasjonalt ID-senter. Vi legger til grunn etatenes egne konklusjoner for hvert enkelt tilfelle.

Politidistriktene skal hver måned rapportere til Politiets utlendingsenhet om avdekkede misbruk av identitetsdokumenter fanget opp ved grensek kontroll eller ved utlendingskontroll på territoriet, i henhold til Politidirektoratets rundskriv 2016/009, Grensekontrollrundskrivet, punkt 2.4. Nasjonalt ID-senter henter informasjon fra disse skjemaene, samt et eget registreringsskjema for Gardermoen og fra Politiets utlendingsenhet. Tallene fra Oslo politidistrikt gjelder det arbeidet som foretas av dokumentgranskere ved operativt utlendingsavsnitt, hvor ikke annet er spesifisert. Disse tallene kan derfor omfatte misbruk avdekket i andre sammenhenger enn grensekontroll eller utlendingskontroll. For 2016 har vi også mottatt informasjon fra Oslo politidistrikts sivile utlendingsavsnitt som er benyttet under utformingen av denne rapporten. For Statens vegvesen gjelder opplysningene anmeldte saker.

Alle dokumenter som har blitt misbrukt for å dokumentere eller underbygge en utlendings påståtte identitet er inkludert i antallet avdekkede misbrukte dokumenter. Dokumenter brukt til å understøtte påstander om inntekt, formue eller kvalifikasjoner er ikke en del av informasjonen Nasjonalt ID-senter mottar.

I enkelte kapitler i denne rapporten benytter vi tall fra andre etater som vi har fått tilsendt, hentet fra etatenes nettsider eller publikasjoner. Der hvor det er mulig er kilden angitt i teksten.

5.1 Sammenlignbarhet

Tallene som presenteres i denne rapporten kan avvike fra tall etatene selv har offentliggjort. Årsaker kan blant annet være at uttrekkene til denne rapporten kan være gjort på andre tidspunkt enn til etatenes egne statistikker eller at det er gjort andre avgrensninger i datagrunnlaget.

Dersom Nasjonalt ID-senter får ny kunnskap om innsamlede data eller tilgang til nye kilder vil tall i rapporten kunne bli oppdatert, og dermed avvike fra tidligere publiseringer. En slik oppdatering er gjort i rapporten utgitt i 2017. Oppdateringen har medført at tallene for 2012 til 2014 har blitt justert noe ned, mens tallene for 2015 er justert noe opp.

Sammenlignbarheten mellom årganger kan påvirkes av at ulike aktører har rapportert i ulike år. Hvilke aktører som inngår de ulike årene er opplyst i vedleggstabell A.

Tallene er ikke direkte sammenlignbare med tallene som presenteres for Norge i rapporter utarbeidet av Frontex. Tall fra Frontex omfatter kun misbruk avdekket i forbindelse med grensepassering, mens tall i denne rapporten også inneholder tall for misbruk avdekket i andre situasjoner dersom ikke annet er spesifisert.

5.2 Datakvalitet

Formålet med denne rapporten er å gi et bilde av de misbruk av identitetsdokumenter og underlagsdokumenter som avdekkes i Norge. Det er imidlertid flere svakheter ved grunnlaget for statistikken, både teknisk og som følge av hvordan registreringsarbeidet gjøres i praksis.

Politiets utlendingsenhet opplyser om at det var mange brukere av deres saksjournal i 2016. Det har påvirket funksjonaliteten på en slik måte at det kan ha begrenset dokumentgranskernes anledning til å føre komplette oversikter. Antallet dokumenter kan

derfor være høyere enn hva som framkommer i denne rapporten.

Oslo politidistrikts sivile utlendingsavsnitt har bedt om at det opplyses om at de er positive til at politidistriktene rapporterer inn misbruk av identitet, men etterlyser en fast definisjon av begrepet ID-misbruk. Per i dag er dette ikke et omforent begrep. Avsnittet mener at dagens rapportering må betraktes som en rapportering av antatt ID-misbruk og ser av egne erfaringer at underlagsmaterialet for innrapportering er svakt. På bakgrunn av dette har avsnittet tatt initiativ overfor Politidirektoratet og Nasjonalt ID-senter for å få på plass en begrepsavklaring og en allmenn statistikk som kan tas i bruk på landsbasis for politiet. Avsnittet mener det er samfunnskritisk å ha kunnskap om misbruk av identitet, og at alle politidistrikt bør ha stor egeninteresse i å dokumentere og framvise arbeidet med ID-misbruk i egen seksjon.

Straffesaksregisteret

Politiets sentrale straffesaksregister, STRASAK, inneholder alle registrert straffbare handlinger. Per i dag er det ikke mulig å hente ut entydig statistikk fra STRASAK om straffesaker som gjelder falsk identitet og misbruk av ID-dokumenter. En av utfordringene er at misbruk av ID-dokumenter kan være registrert med ulike koder, for eksempel uriktig forklaring, dokumentfalsk eller brudd på utlendingsloven. Under hver av disse kodene kan det også være registrert opplysninger om andre typer falske dokumenter og forfalskninger, som falske penger eller falske resepter. Motsatt kan det også i saker som er registrert som for eksempel narkotika eller tyveri skjule seg straffbare forhold som gjelder falske ID-dokumenter eller uriktige ID-opplysninger. Å finne tall for straffesaker som gjelder misbruk av ID-dokumenter krever derfor manuell gjennomgang av samtlige saker. Nasjonalt ID-senter har ikke tilgang til STRASAK, og kan derfor ikke gjennomgå de ulike oppføringene for å hente ut statistikk.

Feilaktig, mangelfull eller manglende registrering

Tidspress, manglende kunnskap eller manglende erfaring blant personer som arbeider med å kontrollere identitetsdokumenter og identitetsopplysninger kan føre til feil i registreringer og at tilfeller av misbruk ikke avdekkes og følgelig ikke registreres. Nasjonalt ID-senter har ingen mulighet til å kontrollere

riktigheten i registreringene i datagrunnlaget, og feil eller mangler kan derfor forekomme.

Rapporten baserer seg på vurderinger og konklusjoner gjort hos den enkelte etat, og tar ikke hensyn til videre behandling eller konklusjoner gjort av norske myndigheter. Dette innebærer at dersom en etat konkluderer med ID-misbruk i en sak og konklusjonen på et senere tidspunkt bestrides av en annen etat med høyere ID-kompetanse vil det likevel være den opprinnelige konklusjonen som ligger til grunn i denne rapporten. Det er derfor en mulighet for at enkelte ikke-reelle tilfeller av ID-misbruk er inkludert i tallene. Nasjonalt ID-senter mottar ikke informasjon om slike korrigerte konklusjoner.

Fra de fleste etatene mottar Nasjonalt ID-senter kun opplysninger om avslørte tilfeller av misbruk av ID-dokumenter, men ikke antall utførte kontroller. Av den grunn er det ikke mulig å beregne andeler basert på det totale antallet ID-kontroller som gjennomføres. Dersom ikke annet er spesifisert er derfor andeler i denne rapporten beregnet med utgangspunkt i det totale antallet rapporterte misbrukte dokumenter eller personer avslørt for misbruk av dokumenter.

Dersom personen ikke har oppgitt noen nasjonalitet i forbindelse med at misbruket avsløres, registreres samme nasjonalitet på personen som på det misbrukte dokumentet. Dersom det i løpet av senere saksbehandling avdekkes at personen har en annen nasjonalitet enn den som opprinnelig ble oppført vil dette ikke bli korrigert i registreringene som ligger til grunn for denne rapporten.

Fra noen aktører mottar Nasjonalt ID-senter oversikter over misbrukte dokumenter hvor det ikke er gitt informasjon som gjør det mulig å si om samme person har misbrukt flere dokumenter. Antallet personer som har misbrukt dokumenter kan derfor være lavere enn hva som er beskrevet i denne rapporten.

Dobbeltregistreringer

Noen misbrukte identitetsdokumenter kan være registrert mer enn et sted, da enkelte dokumenter sendes videre fra der hvor de først fanges opp og til nærmere undersøkelse hos andre- eller tredjelinje. Nasjonalt ID-senter kontrollerer dataene fra de ulike etatene opp mot hverandre og fjerner dobbeltregistreringer om mulig. Mulighetene for dublettkontroll er begrenset av manglende tilgang til informasjon som kan benyttes for å koble data fra

ulike etater med hverandre og av forskjeller i innhold i de mottatte skjemaene. De dublettkontrollene som har vært mulige å gjennomføre har vist få tilfeller av dobbeltregistrering. Vi fjerner kun registreringer vi med sikkerhet kan si er duplikater.

Manglende eller mangelfull rapportering

Politidistriktene skal hver måned rapportere til Politiets utlendingsenhet om avdekkede misbrukte identitetsdokumenter i henhold til Grensekontrollrundskrivet. Dette er misbruk som er blitt avdekket i forbindelse med grensekontroll og territorialkontroll. Fram til 2016 var det 27 politidistrikt i Norge. Nasjonalt ID-senter har hvert år fått tilgang til rapporter fra om lag halvparten av disse.

Nærpolitireformen reduserte antall politidistrikt i Norge til 12. For 2016 har Nasjonalt ID-senter fått tilgang til rapporter fra åtte av disse distriktene. Flere av rapportene dekker ikke politidistriktet som helhet.

De nye distriktene tilsvarer ikke nødvendigvis med den geografiske inndelingen av de tidligere distriktene. Dette innebærer at sammenligning av årets tall med tall fra distriktene fra årene før politireformen ikke nødvendigvis blir presist.

Det kan forekomme at politidistrikt som har avslørt misbruk av identitetsdokumenter ikke har rapportert disse til Politiets utlendingsenhet. Statistikken fra politidistriktene som har rapportert til Politiets utlendingsenhet er noe begrenset, blant annet fordi registreringsverktøyene som brukes ikke legger til rette for rapportering. Det er derfor grunn til å anta en underregistrering og -rapportering av antall misbrukte dokumenter og antall personer avslørte for misbruk av identitet eller dokumenter fra politidistriktene.

Nasjonalt ID-senter har utformet et registreringsskjema som kan benyttes for å registrere gjennomførte kontroller. De som ønsker å benytte skjemaet, kan ta kontakt med Nasjonalt ID-senter for å få oversendt malen.

Ordliste

Asylsøkerbevis utstedes av politiet som en bekreftelse på at innehaveren har lovlig opphold i Norge mens asylsøknaden behandles. Det er ikke et gyldig identitetsdokument. Asylsøkerbeviset må fornyes hver sjetten måned. Den som har fått endelig avslag på sin asylsøknad, får ikke nytt asylsøkerbevis.

Dublin-samarbeidet Dublin-avtalen (2013) er et samarbeid mellom EU-landene, Island, Sveits, Liechtenstein og Norge. Dublin-avtalen bestemmer hvilket land som har ansvaret for å behandle en søknad om beskyttelse. En asylsøker skal kun få søknaden sin behandlet i ett av Dublin-landene. Hovedregelen er at søknaden skal behandles av det første Dublin-landet asylsøkeren kommer til. Hvis asylsøkeren søker om beskyttelse i et annet Dublin-land, skal han eller hun sendes tilbake til det landet som allerede har behandlet søknaden, eller som skal ha ansvar for å behandle søknaden.

Eurodac er et felles fingeravtryksregister for alle medlemslandene i EU og EFTA. Fingeravtrykk som blir tatt når det søkes om beskyttelse i ett av landene skal legges inn i Eurodac slik at det automatisk blir kontrollert om han/hun tidligere har søkt om beskyttelse i et (eller flere) av de andre landene. Fingeravtrykkene i Eurodac blir slettet etter 10 år, eller når det kommer melding om at personen har fått statsborgerskap i et av de landene som deltar i samarbeidet. Eurodac har vært operativt siden januar 2003.

Falske identitetsdokumenter er en samlebetegnelse for totalfalske og delvis forfalskede dokumenter, der forfalskede dokumenter er ekte dokumenter hvor det er foretatt endringer. Betegnelsen kan også benyttes for ekte in-blanco dokumenter som er falskt utstedt. Beskrivelsen totalfalske dokumenter brukes hvis dokumentet i sin helhet er falskt.

Frontex er det europeiske grensekontrollbyrået, med oppgave å organisere samarbeidet om overvåking av Schengen-områdets felles yttergrenser mot tredjeland:

landgrenser, sjøgrenser og flyplasser. Frontex har vært operativt fra 2006, med hovedkontor i Warszawa. Medlemslandene har selv fortsatt ansvaret for kontroll og overvåking av sine grenser, men Frontex skal sørge for at alle land følger samme praksis når de håndhever reglene for personer og varer som krysser grensen mellom et medlemsland i Schengen-samarbeidet og en grense mot tredjeland. Også Storbritannia og Irland, som ikke er med i Schengen-avtalen, deltar i Frontex. Norge, Island, Sveits og Liechtenstein deltar også som assosierte deltakere. Foruten samordningsoppgavene har Frontex ansvar for opplæring, risikovurderinger, tilpassing av forskningsresultater relevante for virksomheten samt samarbeid med tredjelands myndigheter om grensekontroll og returoordninger for personer som på ulovlig vis har forsøkt å ta seg inn i EU/Schengen-området.

Forfalsket dokument er et ekte dokument som senere er endret. Et dokument kan forfalskes ved at variable opplysninger fjernes eller endres, at det gjøres tilføyelser, eller at bildet byttes. Hele ark eller sider kan fjernes og erstattes med tilsvarende fra et annet ekte dokument. Det er ikke uvanlig at personaliasiden fjernes og erstattes med en ny, falsk personaliaside. Her kan man si at den nye personaliasiden er totalfalsk, mens passet som helhet er forfalsket.

Første-, andrelinje og tredjelinje beskriver hvor i prosessen og på hvilket kompetansenivå identitetsdokumentene blir undersøkt.

Førstelinjen består av de som møter en søker, tar imot identitetsdokumentene og foretar en første vurdering av dem og hvorvidt de tilhører personen.

Andrelinje består av dokumentgranskere med avansert utstyr for å vurdere ekthet og foreta kontroll mot referanser. Personer i andrelinje finnes hos Politiets utlendingsenhet, større politidistrikt og på enkelte flyplasser samt i Skatteetaten. De arbeider ofte tett sammen med førstelinjen.

Tredjelinje er et spesialistnivå med sakkyndige dokumentgranskere, avansert utstyr for ekthetsvurdering og rekonstruksjon av forfalskninger. Tredjelinje finnes hos Kripos og Nasjonalt ID-senter.

Identitetsdokumenter inneholder opplysninger som skal sikre verifisering av identiteten som en person oppgir ved fremvisning av dokumentet. Dokumentet må inneholde ansiktsfotografi av innehaver for automatisert eller manuell sammenligning, samt navn, fødselsdato, statsborgerskap, tid og sted for dokumentutstedelse, og navn på utstedende myndighet. Denne rapporten omtaler også dokumenter som sammen med andre identitetsdokumenter i all hovedsak har blitt brukt som underlagsdokument, for eksempel militærbevis, bankkort, førerkort og asylsøkerbevis.

Imposter er en person som benytter et ekte og korrekt utstedt dokument som tilhører en annen. Et identitetsdokument brukt på denne måten betegnes som imposterdokument. Slike dokumenter reiser i utgangspunktet ikke dokumenttekniske problemstillinger, og en dokumentteknisk undersøkelse vil ikke kunne avsløre en imposter.

Misbruk av identitetsdokumenter vil si bruk av falske identitetsdokumenter, bruk av imposterdokumenter, eller når ekte dokumenter er utstedt på grunnlag av falske underlagsdokumenter.

Oppgitt nasjonalitet benyttes i denne rapporten om den nasjonaliteten en person hevder å ha, uten at det nødvendigvis er gjort nærmere undersøkelser for å bekrefte eller avkrefte denne.

Oppholdskort er et plastkort i kredittkortformat som er bevis på at innehaveren har oppholdstillatelse i Norge. Alle som har oppholdstillatelse i Norge, og som ikke er nordiske EU/EFTA-borgere skal ha et slikt kort. Kortet er gyldig like lenge som oppholdstillatelsen. Ved permanent oppholdstillatelse er kortet gyldig i to år. Ved varig oppholdsrett er kortet gyldig i ti år. Kortet skal vises ved kontroll. Det inneholder blant annet et

fotografi av innehaveren, signaturen og fingeravtrykk. Med mindre noe annet står på kortet, viser det også at innehaveren har rett til å reise fritt i Schengen.

Schengen-samarbeidet Schengenområdet består av 27 europeiske land. Mellom disse landene er det vanligvis ikke passkontroll. Med gyldig visum eller oppholdstillatelse i et av disse landene, kan man også besøke de andre landene. Ved reiser inn og ut av Schengenområdet, må passet vises. Med innreiseforbud til ett av landene vil det ikke være lov til å reise inn i Schengen. Dette gjelder for eksempel ved utvisning fra et Schengenland på grunn av kriminalitet. På visumet står det hvor mange reiser inn i og ut av Schengen det gjelder for (en, to eller flere ganger).

Hvis visumet bare er gyldig for én innreise, kan man ikke reise inn i Schengen igjen uten å ha fått nytt visum.

STRASAK er et av politiets straffesaksregistre for behandling av straffesaker og fungerer som en straffesaksjournal der oppfølging av anmeldelser og undersøkelser blir registrert.

Totalfalskt dokument betegner et dokument som i sin helhet er produsert av en falskner. I denne kategorien finner vi alt fra dokumenter som er laget på kommersielt tilgjengelig utstyr til dokumenter som er produsert ved hjelp av profesjonelt utstyr med imiterte eller stjålne substrat og sikkerhetslementer.

Tredjelandsborgere er personer som ikke er borgere av et land som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen (EØS/EFTA-borgere).

VIS er et felles informasjonssystem for alle landene som deltar i Schengen-samarbeidet. Formålet med VIS er å gjøre det mulig å kontrollere at tredjelandsborgere som ønsker å passere Schengens yttergrense har et gyldig besøks- eller transittvisum utstedt av en utenriksstasjon som representerer ett av medlemslandene. Også myndigheter som registrerer en asylsøknad har tilgang til VIS for å kontrollere om

søkeren har søkt om visum til et land som deltar i samarbeidet. Informasjonen om en person i VIS skal slettes fem år etter utløpet av det sist utstedte visumet.

Uautorisert utstedt dokument er et dokument som i utgangspunktet er teknisk ekte, men som siden personaliseres av uautoriserte personer. Et annet scenario er ekte dokumenter utstedt av autorisert personell i henhold til gjeldende utstedertekniske prosedyrer, men som resultat av bestiktelser eller tvang.

Underlagsdokument er alle dokumenter som inneholder opplysninger om innehaverens identitet og/eller nasjonalitet og/eller sivilstatus, med unntak av

reisedokumenter/reiserelaterte dokumenter (visum, oppholdstillatelser, m.v.). Betegnelsen brukes for dokumenter som inneholder opplysninger om innehaverens tilknytning til et opprinnelsesland, situasjon eller andre omstendigheter, eksempelvis fødselsattest, militære dokumenter, medlemsdokumenter, arrestordrer, dommer og vitnemål.

European Migration Network (EMN) har utarbeidet en ordliste (2014) med definisjoner av viktige begreper og termer som brukes i beskrivelser av internasjonal migrasjon og reguleringen av denne. Både bokmåls og nynorske termer er oppgitt under de engelske stikkordene.

Referanser

- Aftenposten. 2015. *Politiet mistenker palestinere for asyljuks*. Kan hentes her: <http://www.aftenposten.no/norge/Politiet-mistenker-palestinere-for-asyljuks-65309b.html>
- EMN. 2014. *Asylum and Migration Glossary 3.0*. Brussel, Belgium. Kan hentes her: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/docs/emn-glossary-en-version.pdf
- Expressen. 2017. *Nya regler stoppar fusk med de svenska passen*. Kan hentes her: <http://www.expressen.se/allt-om-resor/nya-regler-stoppar-fusk-med-de-svenska-passen/>
- EU-kommisjonen. 2013. *Dublin-avtalen (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 604/2013)*. Brussel, Belgium. Kan hentes her: <https://www.regjeringen.no/contentassets/b2b195ad690d4e288e5d00763e1cfc9b/norskoversettelseavdubliniii-nyversjon.pdf>
- Justitiedepartementet. 2015. *DS 2015:12 Missbruk av svenska pass. Omfattning och åtgärdsförslag*. Kan hentes her: <https://polisen.se/PageFiles/562727/Missbruk%20av%20pass.pdf>
- Nasjonalt ID-senter. 2013. *Kartlegging av ID-arbeid (del 1): Politiet og utenriksstasjoner*. Oslo
- Nasjonalt ID-senter. 2014a. *Kartlegging av ID-arbeid (del 2): Politiets utlendingsenhet og Utlendingsdirektoratet*. Oslo
- Nasjonalt ID-senter. 2014b. *Kartlegging av ID-arbeid (del 3): Østfinnmark politidistrikt og Utlendingsnemnda*. Oslo
- Nasjonalt ID-senter. 2014c. *Kartlegging av ID-arbeid (Sluttrapport)*. Oslo
- NRK. 2015. *Mistenker over 100 somaliere for id-juks – kan frata norsk statsborgerskap*. Kan hentes her: https://www.nrk.no/norge/mistenker-over-100-somaliere-for-id-juks_-kan-frata-norsk-statsborgerskap-1.12174120
- Oxford research. 2013. *Behov for felles innsats - Identitetsproblematikk og identitetsvurderinger knyttet til utlendingers identitet*. Kristiansand.
- Stortinget. 2016. Dokument nr. 15:384 (2016-2017) *Skriftlig spørsmål fra Kari Henriksen (A) til justis- og beredskapsministeren*. Kan hentes her: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=67446>

Vedleggstabeller

Vedleggstabell A - Antall avdekkede misbruk av dokumenter fordelt på aktør 2012 - 2016					
Etat	2012	2013	2014	2015	2016
Nasjonalt ID-senter	3	12	52	161	230
Kripos	42	42	24	40	41
PU	178	196	131	158	254
Oslo politidistrikt, operativt utlendingsavsnitt	167	175	197	160	154
Amassaden i Amman				23	31
Ambassaden i Abuja				12	17
Amassaden i Kampala				1	13
Ambassaden i New Dehli					15
Skatteetaten	62	60	28	24	31
Toll			60	14	11
Statens Vegvesen	8	13	15	11	6
Gardermoen	140	216	222	124	150
Agder PD				2	2
Finnmark PD	1	2	2	2	
Innlandet PD		2	1	1	
Møre og Romsdal PD			1		
Nordland PD					1
Sør-Vest PD	2	3	1	10	5
Sør-Øst PD	4	3	11		8
Troms PD	1				
Vest PD				5	5
Øst PD	86	37	44	47	22
Totalsum	694	761	789	795	996

Vi gjør oppmerksomme på at tall for perioden 2012 - 2015 for de tidligere politidistriktene er lagt inn under navnet til de nye politidistriktene. Tall for noen av de nye politidistriktene dekker derfor ikke alle områder, men kun de gamle politidistriktene vi har opplysninger for.

Vedleggsabell B: Type dokument

	2012	2013	2014	2015	2016
Pass	319	353	212	200	225
ID-kort	156	172	237	280	346
Bosettingstillatelse/oppholdstillatelse	68	61	128	39	64
Førerkort	36	81	78	99	126
Reisedokument for utlendinger/ flyktninger, inkl. utlendingspass	36	8	63	13	19
Asylsøkerbevis	27	8	0	1	0
Statsborgerbevis	17	10	19	70	82
Visum	9	14	20	7	36
Fødselsattest/-bok	10	25	8	14	11
Militærbevis/vernepliktsbok	5	6	3	6	13
Vielsesattest/ekteskapsattest	1	4	1	2	6
Stempelavtrykk	-	-	-	5	26
Annet	7	5	16	35	28
Ukjent	3	14	4	24	14
Totalsum	694	761	789	795	996

Vedleggsabell C: Nasjonalitet misbrukte dokumenter

	2012	2013	2014	2015	2016
Afghanistan	2	11		1	9
Albania	1	1	1	1	2
Algerie		1			1
Argentina					1
Aserbajdsjan		1			
Bangladesh	7		11		
Belgia	13	12	19	28	22
Bosnia-Hercegovina					1
Bulgaria	33	34	34	28	27
Burundi			1	2	1
Canada				1	1
Colombia					1
Danmark	1	4	1	7	3
De palestinske områdene	1		1		
Den Dominikanske Republikk				1	
Egypt	8	1	2		
Ekvatorial-Guinea		1			
El Salvador			1		
Elfenbenskysten		1		1	2
Eritrea	18	13	1	6	17
Estland	1	7	2	1	1
Etiopia	2	6	2	3	2
Fantasiland		2	4		
Finland	4	7	5	5	1
Frankrike	24	18	16	16	19
Gabon		1			
Gambia	1	1			1
Georgia	1				
Ghana	4	4	1	2	1
Guatemala					5
Guinea	2			2	1
Guinea-Bissau			2	1	
Hellas	35	69	47	36	52
Hong Kong	1		4	2	1
India	2	2	2		17
Irak	107	67	89	220	278
Iran	14	21	9	5	10
Irland			1	1	
Israel	3	3	4	8	
Italia	141	126	189	99	98

	2012	2013	2014	2015	2016
Japan	5	5		1	
Jemen	1				1
Jordan	1	1	1	1	
Jugoslavia					1
Kambodsja					1
Kamerun	2		1		
Kenya	1	1			
Kina	5	6	7	4	4
Kirgisistan		4			
Kongo	3	1	3	1	
Kongo, Brazzaville				3	
Kosovo		14	3		
Kroatia		1		4	7
Kypros			1		4
Latvia	1	6	2	3	
Libanon	1	3			
Liberia	1	1		1	2
Libya		2	1	1	
Litauen	23	33	17	20	23
Luxemburg				1	
Makedonia		1			1
Malta		4			
Mexico					1
Moldova		1			
Myanmar/Burma	2	1			
Nederland	3	3	1	6	4
Nepal			2		
New Zealand		1	1		
Niger	1				
Nigeria	15	11	7	24	13
Norge	38	14	28	13	8
Pakistan	11	3	6	5	1
Polen	6	14	35	17	14
Portugal	10	9	6	14	1
Romania	9	16	24	20	27
Russland	4	4	1		4
Rwanda					1
Senegal			2	1	
Serbia					2
Sierra Leone			1		
Slovakia			1		
Slovenia	1	10	4	6	8

	2012	2013	2014	2015	2016
Somalia		7	7	3	6
Spania	38	13	47	12	18
Sri Lanka	1			4	
Statsløst	2	2	2	1	5
Storbritannia	15	26	19	15	17
Sudan	3	2	4	5	8
Sveits	2		1	2	
Sverige	19	35	24	10	19
Syria	14	31	32	77	160
Sør-Afrika		1		1	
Sør-Korea	2		1		
Tadsjikistan	1				
Taiwan				4	
Tanzania					2
Tsjekkia	5	11	4	4	7
Tsjetsjenia		2			
Tyrkia	2	3	2		2
Tyskland	3	24	11	10	17
Uganda	2	3		1	3
Ukraina		1	6		
Ungarn	4	4	6	1	7
USA	1	2		10	
Usbekistan	5	4	8	4	2
Venezuela		1			
Vietnam			1		
Østerrike	2	3	2		10
Ukjent	3	2	8	8	10
Totalt	694	761	789	795	996

Vedleggstabell D: Oppgitt nasjonalitet for personer som har misbrukt dokumenter

	2012	2013	2014	2015	2016
Afghanistan	66	39	29	16	15
Albania	5	12	20	44	66
Armenia	2	1	4		
Argentina					1
Østerrike		2	2		1
Aserbajdsjan		1			
Bosnia-Hercegovina			1	2	1
Bangladesh	7	2	12		
Belgia	2		1		3
Bulgaria	5	5	4	9	3
Burundi			1	1	1
Brasil				1	1
Bhutan				1	
Hviterussland		1	1		
Kongo	2	2	2	2	2
Kongo, Brazzaville				5	
Elfenbenskysten		1	1	2	1
Kamerun	2	1	1		5
Kina	5	6	9	7	2
Colombia					2
Cuba				1	
Kypros					1
Tyskland			1	1	
Danmark	1				
Den Dominikanske Republikk				1	
Algerie	8	19	7	6	3
Estland		1		2	
Egypt	1			1	1
Vest-Sahara	1		1		
Eritrea	27	61	55	16	33
Spania	8	1	1		4
Etiopia	3	2	1	1	1
Frankrike	6	1	2		
Gabon					1
Storbritannia	3	6	2		2
Georgia	2	2		1	
Ghana	34	16	22	14	5

	2012	2013	2014	2015	2016
Gambia	4	2	5	4	2
Guinea	2		1	4	3
Ekvatorial-Guinea		1			
Hellas		5	2	2	2
Guinea-Bissau			1	1	
Kroatia		1		1	2
Ungarn	1				1
Irland			1		
Israel	1				
India	3	1	2	2	16
Irak	100	81	74	166	213
Iran	27	51	17	22	18
Italia		3	6	7	2
Jordan	1	1	2	2	
Japan	3				
Jugoslavia			1		
Kenya	1		2		
Kirgisistan		4			
Kambodsja					1
Kasakhstan			1	1	
Libanon	3	2	1	2	1
Sri Lanka	1	1	3	2	
Liberia	5	4		2	3
Litauen	4	14	9	13	6
Latvia		2	2	2	10
Libya	2	2		7	2
Marokko	1	2	6	9	7
Makedonia	3	1			1
Mali			1		
Myanmar/Burma	2				
Macao		1			
Mexico					5
Niger	1				1
Nigeria	42	42	52	39	24
Nederland				1	2
Norge	1		1		
Nepal	1		2		
Pakistan	13	11	28	9	5
Polen	2	5	17	20	10

	2012	2013	2014	2015	2016
Palestina	2	2	5	2	2
Portugal	2	1	1	3	
Romania	4	1	10	5	5
Serbia					7
Russland	8	7	6	1	11
Rwanda					1
Sudan	7	3	5	7	4
Sverige				2	
Slovenia			3		
Slovakia			1		
Sierra Leone	1				
Senegal	5	1	1	2	
Somalia	25	30	28	12	8
Syria	30	78	116	92	147
Tsjad		3			
Togo	1				
Tadsjikistan	1				2
Tunisia				3	2
Tyrkia	8	4	7	2	2
Taiwan				1	
Ukraina		5	5	2	5
Uganda	2	3	1	1	2
Usbekistan	7	9	11	3	3
Vietnam		1	2		
Kosovo	1	17	3	8	8
Jemen	4				
Sør-Afrika		1			
Zambia					1
Statsløs	9	21	7	7	27
Ukjent	73	73	62	77	92
Totalt	604	679	691	682	821